

139531 - Peygamberimiz Sallallahu Aleyhi Vesellem'in İsim Sayısı

Soru

Nebi Sallallahu Aleyhi Vesellem'in Ahmed, Sıddik, el Emin gibi doksan dokuz ismi olduğu doğru mudur? Bu doğru değilse bu bilgiyi kim yaymıştır? Kur'an ve Sünnetten deliller nelerdir?

Detaylı cevap

Birincisi:

Kur'an ve Sünnet'te birtakım isimler açıkça zikredilmiştir. Kur'an'dan Muhammed ve Ahmed isimleri geçmiştir. Sahih bir hadiste ise şöyle geçmektedir: "Ben **Muhammed'im**. Ben **Ahmed'im**. Ben O **Mâhîyim** ki Allah benimle küfrü siler, yok eder. Ben o **Hâşirim** ki insanlar benim arkamda toplanır. Ben Âkıbım. Âkıb, kendisinden sonra Nebî bulunmayandır." (Buhari 4896, Muslim 2354)

Ebu Musa'l-Eş'arî'den naklen (şöyle dediği) haber verildi:

Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize kendisinin isimlerini söyledi:

"Ben Muhammed'im, Ahmed'im, Mukaffî'yim, Hâşir'im; tövbenin Nebîsiyim ve rahmetin Nebîsiyim" (Muslim 2355)

Bazı hadislerin zahirine göre isimlerin sayısı belirlenmiştir.

Muhammed b. Cubeyr b. Mut'im, babasından Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in şöyle dediğini rivayet eder: "Benim beş ismim vardır: Ben Muhammed'im, ben Ahmed'im, ben Allah'ın benim vasıtamla küfrü mahvettiği el-Mâhîyim (mahvedici), ve ben insanların ayağı üzerine haşrolacakları el-Hâşir'im ve ben el-Âkıb'ım. " (Buhari 3532)

İbn Hacer Rahimehullah şöyle dedi: "Bu hadisten anlaşılan şudur: Peygamberin bu beş ismi kendisine özel olup ondan önce kimse bu isimleri kullanmamış veya önceki ümmetler

tanınmamıştır. Sadece beş olduğunu kast etmemiştir.

Şöyle denildi: Zikredilen beş ismin diğer isimlerden farkı, geçmiş kitaplarda ve ümmetlerde mevcut olup daha meşhur olmasıdır."

İkincisi:

Alimler, Peygamber Sallallahu Aleyhi Vesellem'in isimlerini toplarken, on dörtten fazla eser yazmışlardır. Yazarlar siyer kitaplarında onun isimlerini açıklayan bölümler ayırmışlardır. El Kâdî İyâd "Eş-Şifa Bi Ta'rif Hukûki'l-Mustafa (1/228)" adlı eserinde isimlerine ve isimlerin faziletine dair bir bölüm ayırmıştır. El-Hafız İbn Asâkir "Şam Tarihi"nde bu konu için özel bir bölüm ayırmıştır.

Bilge Bekir Ebu Zeyd -Allah ona rahmet etsin- şöyle dedi:

Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi Vesellem'in isimleriyle ilgili birçok kitap yazılmıştır. "Keşfu'z-Zunûn" ile eklerinde ve Şeyh Abdullah bin Muhammed el-Habeşî el-Yemânî'nin (s. 435- 436) telif ettiği "İslami Eserlerde Kullanılan Konular Sözlüğü"nde olduğu gibi on dört kitap yer almıştır. Bu konudaki yazarların bazıları: İbn Dihye, El-Kurtubî, Er-Rassâ, El-Sakhavî, El-Suyûtî, İbn Fâris ve diğerleri...

Bu konuda, Suyûtî'nin "Er-Riyad el-Anıqah fi Şerh Asma' el-Haliqah" adlı eserinin basıldığı 'Aridat al-Ahwadhi'de (10/281) olduğu gibi biyografi (siyer), Peygamberlik özellikleri ve hadis şerhleri kitaplarında da ele alınmıştır." Sözlü Yasaklar Sözlüğü" (s. 361)

Üçüncüsü:

Alimler pek çok ismin Peygamber'e atfedilmesinin doğru olup olmadığı konusunda ihtilafa düşmüşler, bu da onların bu isimlerin sayısını belirtmekte ihtilafa düşmelerine yol açmıştır.

Anlaşmazlığın en önemli nedenlerinden biri, bazı alimlerin Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Sallallahu Aleyhi Vesellem'i tanımlamak için kullanılan her tanımın onun isimlerinden biri olduğunu düşünmeleri ve onun isimleri arasında saymalarıydı. Mesela şahit, müjdecî, uyarıcı, davet edici ve aydınlatıcı kândildir ki bu da Yüce Allah'ın şu ayetinde geçmektedir:

"Ey Peygamber! Biz seni bir şahit, bir müjdeleyici, bir uyarıcı; Allah'ın izniyle kendi yoluna çağıran bir davetçi ve aydınlatıcı bir kandil olarak gönderdik. (Ahzâb: 45-46)

Diğer alimler ise şöyle demişlerdir: Bunlar sıfatlar olup özel isimler değildir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- şöyle buyuruyor:

"Bahsedilenlerin bir kısmı sıfattır, dolayısıyla onlara isim vermek bir mecazdır."

"Tehzîbu'l-Esma' ve'l-Luğât" (1/49)

Suyûtî Rahimehullah diyor ki:

"Bunların çoğu sıfattır." (Tenvîru'l-Havâlik, 1/727)

Bilge Bekir Ebu Zeyd -Allah ona rahmet etsin- şöyle diyor:

Bazıları peygambere Allah'ın en güzel isimleri gibi doksan dokuz isim vermiş, bazıları da yetmiş yakın ismi saymıştır. El-Cezûlî, Delâilu'l-Hayrât'ta iki yüz isim saydı.

İbn Dihye, "El-Mustavfâ fi Esmâ'ul-Mustafâ" adlı kitabında üç yüze yakın isme yer vermiştir.

Sûfîlerden bazıları bunu bin isme çıkarmış ve şöyle demişler: Allah'ın bin ismi vardır ve Rasulünün de bin ismi vardır. "Mu'cem el-Menâhî el-Lafziyye" (s. 361).

Deniyor ki: Bu rakamlarda çok fazla abartı vardır. Doğrusu onun isimlerinin bundan çok daha az olduğudur ve onun hadislerde ispat edilen her sıfatını isim olarak saymak caiz değildir. Kur'an ve Sünnet'te belirtilmeyen isimlerin üzerine herhangi bir şeyin eklenmesi caiz değildir. Çünkü isimler tevkîfidir, içtihada açık değildir.

Bilge Bekir Ebu Zeyd -Allah ona rahmet etsin- şöyle diyor:

"Metinlerde aslı olan ya isimdir ya sıfattır. İsimler çok olup çoğu sıfattır. Bunların dışındakilerin bir aslı yoktur. O halde Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem hakkında aşırılık ve mübalağadan korunmak gerekir. Allah ve peygamberi tarafından zikredilmemiş ve aslı olmayan isimleri isnat etmek caiz değildir. Örneğin: El-Cezûlî'nin "Delâilu'l-Hayrât"

kitabında aslı olmayan şu isimleri yazılmıştır: Ahid, Vahid, Menhi, Med'u, Ğavs, Ğiyas, Mukil el-Aserat, Safuh an el Zellat, Hazin İlmilleh, Bahr el Envar, Ma'den el Esrar, Muti el Rahme, Nur el Envar, El Sebeb fi kul Mevcut, Ha el Rahme, Mim el Mulk, Dal el Devam, Kutb el Celale, el Sir Cami, el Hicab el Azam, Ayetullah.

Bu isimlerin 99'u Kur'an-ı Kerim'in son kapağında, ilk kapağında Allah'ın isimlerinin 99'u yazılarak basılmıştır. Bu uygulama Hint baskısında mevcuttur. Şeyhimiz Şeyh Abdülaziz bin Baz'ın (Allah ona rahmet etsin) bunların Kur'an'dan çıkarılmasına yönelik uyarıları olmuştur. Bu isimler Mescid-i Nebevînin kible yönündeki duvarda yazılıydı ancak aslı olmayan bu isimler çıkarılmıştır.

Seçkin dilbilimci İbnu'l-Ecdâbî'nin "Kifayat el-Mutahaffız" adlı eserinin şerhinde İbnu't-Tayyib el-Fâsî'nin çok değerli bir beyanına rastladım:

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i Allah'ın isimlendirdiği gibi "son peygamber" olarak nitelemek edep yolunda yürümektir. Allah'ın nitelediği gibi nitelemek ittibâ etmek ve Allah'ın razı olduğu gibi hareket etmek demektir. Böylece Rasulullah'ı övecek bir niteliği vermekten aciz olduğunu bilmektir. Bu nedenle büyük insanlar Rasulullah'ı sadece şeriatta zikredilen sıfatlarla niteler ve kendileri yeni isim icat etmezler. (Mu'cem el-Menâhî el-Lafziyye s. 362, 363)

En iyisini Allah bilir.